

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ОҒЗИМНИ БУЛҒАМАЙМАН

Бако бобо Холиков миллати қозоқ. Аммо, ўзбеклар орасида ўсган. Ўзбек қизига уйланган. Шу боисми, ўзи яшаётган тевабек атрофдаги ўзбек хонадонларида унга бегоналик йўқ. Бунинг устига Қуръони Каримдан ҳам хабари бор.

Падари-бузруквори вафотидан сўнг Бако бобо қишлоқнинг қори бобосига айланди-қолди. Марака-мавридлар унинг иштирокисиз ўтмайдиган бўлди. У катта мактаб кўрмаган бўлса-да, бу иззат-икромни жон-жонидан ҳис этиб яшади. Узоқ йиллар пиллачилик соҳасида хизмат қилди. Тутчиликни ривожлантиришга ҳисса қўшди.

Бако бобо жамонинг бирорта маракасига айтилмай қолмайди. Халқ байрамларида, Хайит кунларида Бако бобонинг насибаси ортидан эргашиб юради. Хушвақт момо у кунлар чилини эрта тонгдан кеч оқшомгача уйда кўрмайди. Хуллас, Бако бобо даланинг одами, қишлоқнинг керакли кишиси. Ҳатто, узоқ йиллар раҳбарлик вазифасида ишлаган кишилар ҳам Бако бободан турга қиқиймайдилар.

Яқинда бир марака боис қишлоққа ўтиб Бако бобони кўрмадим. Суриштирсам, касал, дейишди. Шамоллабдилар. Бако бобонинг ўғли Баҳромжон ака қизик сўз айтиб қолди. Отаҳон ахволини кўргани келган шифокор акамиз икки чой қошиқ спирт ёки ароқ билан баданини уқалашни, озгина томоқ йўллари ҳам чайкаб ташлашни маслаҳат берибди. Табиийки, спирт ҳам шифокорнинг ўзидан топилибди.

Бако бобо маслаҳатни кескин рад қилибди. Шунча йил оғзимга олмадим, кўлимга ушламадим, баданимга теккизмадим. Улсам-ўламанки, у ҳаром сувни ўзимга яқин йўлатмайман. Фарзандлар ялинибди. Хушвақт момо ўзим уқалаб суртаман, дебди. Бако бобо барибир кўнмабди.

-79 йил таҳорат билан яшадим. Жон болаларим оғзимни булғаманлар, буюбига розиман, - дебди. Ана бунинг покликка эътиқод деса бўлади.

Дилмурод ЖАББОР,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ЮРАК МЕҲРОБИДАГИ ЧАЁН

Уларга тенгдошлари ҳавас-ла қарарди. Икковиси жуда топишган. Йигит қизга, қиз йигитга узукка кўз қўйгандек муносиб эди-да! Қиз дегани қанчалар йигитнинг қўзини ёндирмаган, йигит ҳам қанча қизларнинг юрагига чўғ ташламаган.

Икковининг ҳам исми жисмига монанд, бир-бирига мос: Анвар билан Раъно. Телбадор рақш бўлмагандими эди?...

Уша қуни қишлоқда тўй бўлди. Тақдирнинг ўйинини қарангки, қимларнингдир бошидан бахт шўзласи сочилган оқшом қиминг учундир мусибат ҳужми ўқилди. Қувё Анварнинг дўсти эди. Қелин ҳам Раънонинг синфдоши экан. Раъно саҳнада қелиннинг ёнида, қувёнинг ёнида эса яна бир синфдоши ўтирарди. Даврабоси қелин-қувё ёнидаги «гувоҳлар»ни уйинга чақирди. Қувёжўра Раънони даврага олиб тушди. Шўх мусиқа янгради. Раъно ҳам иложсиз рақсга тушди.

Анвар пастда, улфатлар даврасида эди. Икки-уч қадаҳдан сўнг ширакаф бўлган улфатлар оғизларини бошқоролмай қолди.

-Ие, Мирзо Анвар, Раънонингиз бошқалар билан рақс туяп-тимми?

-Аммо, рақсанам қийоришяпти-да икковиям. -Э, мани севгилим шунақа уйнаганда ўзим билардим. -Қара-я, Анвар. Боя сен билан уйинга чикмаётувди. Олим-жоннинг бир имосига махтал экан-да!

Улфатларнинг пичинглари миёсига наштардек қадалаётган Анвар ортққ ўзини тўтиб туролмади. Раънонинг қўлидан тортиб аввал даврандан, кейин тўйхонадан олиб чиқди...

Анвар дастлаб ширакафликда нима қилаётганини идрок этолмади. Жон аччиғидаги қичқирққ уни ҳушига келтирди. Шунда қўлидаги қонга бўялган пичоқ тушиб кетди. Нима қилиб қўйди у? Наҳотки...

-Раъно, - кўрққандан қичқирди у, - қўзингни оч, Раъно! Нима қилиб қўйдим?!

Йигит телбадор алфозда юзини маъшуқасининг бағрига босди. Йигитнинг қўз ёшлари қизнинг жонсиз қўксидан отилаётган қонга қўшилиб оқа бошлади.

Иқбол ХУМОЮН,
Андижон вилояти.

ЯХШИЛИКНИНГ ЙИГИРМА ЙИЛЛИГИ

Яқинда хонқалик дўстим Ўқтамбой иш хонасидаги столи тортмасидан бир хат чиқариб олдимга қўйди. Бу дўстининг бундан 15 йил олдин айтиб берган ҳикоясининг тасдиғи эди.

...Харьков Автомобиль олийгоҳининг тўртинчи курсини тугаллаб, таълимга қайтаётганимда Москвадаги вокзалда қизик воқеа бўлганди. - деб ҳикоя қилиб берганди у. - Бўйбаста келишган 40-45 ёшлардаги киши чеккароқда турган одамлар ёнига бориб, бир нималар дер, улар эса ҳайдаётгандай қўл силкиб қўйишарди. Хайрон қилиб қўзатаётганимни сезди шекилли, ёнимга келиб, ўзини қайсида бир номдор жамоада бош ҳисобчи вазифасида ишлаши, тунда ўғрилар бор-будини олиб, фақат ич кийимда қолдириб кетганигини айтиб, 40 сўм пул бериб туришимни илтимос қилди. Юз-қўзида хижолат, уялиш каби ҳолатни сезганлигим боис пулни 400 сўм қилиб қайтариш тўғрисидаги тилхатни ва адресини олмасдан пулни бердим. Кўнглимдан чиқариб бераётганлигимни билдирдим.

...Келгуси йил баҳорда амалиётни қишлоқдаги автокорхонада ўтаётган пайтимиз бозм қилигандан бўлди. Ишлар тақсимланганда менга бир тўқли топиш вазифаси теғди. Фермадан иш битмаган, шу ерлик танишимизнинг маслаҳати билан раис ёки бош ҳисобчини кўрайдиган бўлди. Таваккал қилиб бош ҳисобчи хонасига кирдимми, уни бир жойда кўрганга ўхшатдим. Салобат билан столда тўтирган киши ҳам мендан кўзини узмас, бошдан оёқ разам соларди. Мақсадимни эшитгач, юзи ёришди ва вокзалдаги воқеани эслатиб, ўтириш манзилимизни сўради. Тўшага қараб у хизмат машинасида айтилган жойга сўйилган тўқлидан ташқари мева-чевао ичимликларга олиб берди. Қўрқошларим бунга хайрон. Кеча охирлаётганда у сўз олиб «сир»ни очди. Менга бошдан-оёқ украинча кийим-бош, жамоамизга магнитфотон соғва қилди. Кейинчалик хат ёзишиб турдик. Вася амаки олийгоҳимизга ҳам 2-3 маротаба келиб хабар олди.

...Мактубда у нафақага чиқиб олди 60 йиллик юбилейини ўтказётганини, энг яқин қадрдонлари қутури Уктам Рўзиевни ҳам тақлиф қилганини ёзибди. Яхшилик унутилмайдиган, деб шунини айтидилар-да.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

Шаҳарлар	Картошка	Сабази	Пиез	Бодринг	Помидор	Гуруч	Мол Гўшти	Қўй Гўшти	Сут литр	Тухум дона
Тошкент	175	88	90	500	275	650	1650	1850	80	88
Андижон	130	30	75	450	250	450	1300	1600	80	65
Наманган	115	35	50	950	125	400	1300	1800	80	75
Фарғона	150	35	50	600	100	350	1400	1800	100	60
Самарқанд	95	45	45	237	275	485			135	55
Жиззах	143	58	50	600	400	425	1400	1650	275	69
Гулистон	115	58	49	500	175	388	1500	1750	125	63
Термиз	150	120	50	150	50	400	1200	1500	100	50
Қарши	125	55	45	500	300	450	1300	1500		55
Бухоро	140	43	58		150	425	1325	1200	95	65
Навоий	140	50	55	350	150	600	1300	1300	150	75
Урганч	170	30	70	375	120	400	1150	1450	90	60
Нукус	180	43	75	425	175	525	1200		140	78

Ушбу маълумотнома Европа Кенгашининг ТАСИС Программаси доирасида қишлоқ ҳўжалик маркетинг информация системаси ва экспериментал қишлоқ ҳўжалик улғуржи бозори проекти томонидан республика вилоятларидаги тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда тайерланган.

ҒОЛИБЛАРГА БАЙРАМ ЯРАШАР

Йил бўйи пешона тер тўкиб, зиммаларидаги шартнома-режаларини зиёдадан билан адо этган пахтакору ғаллакорлар, сабзавоткору соҳибкорлар, бошқа тармоқлар миришкорларининг шод-хуррамлиги, ютуқларини тантанали нишонлашлари ҳамиша киши қалбига қувонч ва сурур бағишлайди.

Тошкент вилояти қишлоқ ҳўжалиги ходимлари - барча меҳнатқашлари намоёндалари иштирокида Юқори Чирчиқ туманидаги «Дўстлик» стадионида ўтказилган ҳўсил байрам ҳам ана шундай катта шоднаҳа айланди.

Вилоят ҳўқими Уматқул Мирзақуллов эришилган муваффақиятлар билан байрам иштирокчиларини қўтлар экан, Президенти

дентимиз томонидан давлатга пахта сотиш бўйича шартнома-режаси бажарилиши муносабати билан йўлланган табрикнома барча меҳнатқашларни руҳлантириб, мамлакатимиз салохиятини оширишга катта ҳисса қўшишга даъват этганлигини алоҳида таъкидлади. У пойтахт вилоятининг 280 миң тонна-олтин" хир-навий" тех-ликулкан "оқ-моңи замонавий" технологиядан фойдаланиш, моддий манфаатдорлик яхши йўлга қўйилганлиги ва иқтисодий ислохотнинг бошқа омиллари ҳисобига бунёд этилганлигини ўқтириб ўтди.

Байрам катнашчиларини Ўзбекистон халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Хошимов муборакбод этдилар.

Агросаноат маҳмуининг турли соҳаларида энг юқори кўрсаткичларга эришганлар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди. Мукофотланганлар сафида Окқўрғон туманидаги "Ўзбекистон", Янгийўл туманидаги "Ниезбош", Бўқа туманидаги Саймоқов номли, Тошкент туманидаги Гибс Умаров номли ва бошқа ҳўжаликларнинг энг миришкор вакиллари бор.

Ўзбекистон санъат усталари ва ёш хонандалар ижросидаги катта концерт ҳамда бошқа тадбирлар ҳўсил байрамга алоҳида шўқуқ бағишлади.

С.АЛИЕВ

СУРАТЛАРДА: Ҳўсил байрамидан лавҳалар.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

ЖИЗЗАХДА САМАРҚАНД АВТОБУСЛАРИ

«ЎзЭксайд» Ўзбекистон-Америка қўшма корхонаси ҳўзурида ташкил этилган «ЎзЭксайдтранс» шўъба корхонаси жамоаси Жиззах шаҳрида аҳолига транспорт хизмати кўрсатишни янада яхшилашга аҳд қилди.

Корхона «СамКочавто» қўшма корхонасидан 30 та автобус сотиб олди. Улар танлов асосида ишга қабул қилинган энг моҳир хайдовчиларга топширилди. (ЎЗА)

ҚОНУН ИНСОНГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

(Боши 1-бетда)

Ўзбекистон Республикасининг «Прокуратура тўғрисида»ги (1992 йил), «Судлар тўғрисида»ги (1993 йил), «Фуқароларнинг ҳўқуқлари ва эркинликларини бузадиган хатти-ҳаракатлар ва қарорлар устидан судга шикоят қилиш тўғрисида»ги, «Адвокатлар тўғрисида»ги, «Адвокатлик фаолиятининг қафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳўмоаси тўғрисида»ги Қонунлари, «Судлар тўғрисида»ги Қонунининг янги таҳири (2000 йил), Ўзбекистон Республикасининг Жиноий, Жиноий процессуал, Фуқаролик процессуал, Маъмурий ҳўқуқбузарлик кодекслари ҳамда шу йўналишдаги бошқа ҳўжжатлар қабул қилиниб, ҳаётга жорий этилаётганлиги бунга далилдор.

Ўзбекистонда жаҳон тажрибаси асосида илк бор Конституциявий суд таъсис этилганлиги, шунингдек, ҳўжалик судлари тузилганлиги, судларнинг иқтисослашув талабига мувофиқ равишда жиноят ва фуқаролик ишлари бўйича судлар фаолияти кўрсатаётганлиги, суд кадрларини танлаш ва тайинлаш тақомиллашганлиги ислохотлар натижаларидир.

Юқорида тилга олинган қонунлар ва бошқа юридик ҳўжжатлар Чирчиқ туманида қандай ихро этилаётди?

Чирчиқда ҳам уларни тўла-тўқис ишлаяпти, дейиш даъвосидан ийроқман. Жойларда маъзур қонун ҳамда ҳўжжатлар талаблари изчил бажарилаётганлиги тўғрисида бу соҳада хозирча қўзланган самарга эришиш анча қийин кечаётди. Бундай ётишмочиликлари туман маъмурий идораларининг баъзи кадрлари фаолиятидаям кузатиш мумкин.

Бундай ҳодимлар йўл қўйган баъзи ҳатолар тўғрисида қўл урганликда гумон қилинаётган фуқароларга жазо тайинлаш бобидан онда-сонда бўлса-да, нуқсонлар учраб турибди. Билиб-билмай жиноят қилиб қўйган одамларни қамаш ёки жамиятдан ажратиб қўйиш билан боғлиқ жазо қоралари ўзини оқламаётганлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқда.

Сўнгги сессияда жиноят ҳамда жиноят процессуал қонунчилиқни қисман ўзгартириш юзасидан қиритилган тақлифларга муносабатингиз...

Ҳозир амалдаги ва ҳаракатдаги қонунчилиқимизда мавжуд бўлган ижтимоий ҳавфи бўлмаган, унча оғир бўлмаган оғир ҳамда ўта оғир жиноятлар нисбатидаги номутаносибликлар ва номувовфиқликлар ушбу ўзгаришлардан кейин барҳам топади, деб ўйлайман. Шу пайтгача Жиноят кодексидида жиноятлар таркибининг 18,7 фоизини ижтимоий ҳавфи унча катта бўлмаган жиноятлар ташкил этган бўлса, эндиликда бу кўрсаткич салкам 43 фоизга тўғри келади.

Шунингдек, 12 хил жиноят оғир тоифадан унча оғир бўлмаган жиноятлар тоифасига, 7 тур жиноят ўта оғир жиноятлар тоифасидан оғир жиноятлар тоифасига ўтказилиши қўл нарсаларни ижобий томонга ўзгартириб, жиноят кодексини ҳўқуқий демократик давлат талаблари даражасига янада яқинлаштиради.

Иқтисодий жиноятчилик содир этгани учун таъсир қораси сифатида иқтисодий жазоларни қўллаш қонунчилиқнинг ушбу жиҳатини янада мукаммаллаштиради. Бунда айбланувчи етказилган моддий зарарни қоплаш имконини бериш, озоқлиқдан маҳрум қилиш ўрнига жарима тўлатиш (бундай таъсир қораси республикамиз микёсида бор-йўғи 8,3 фоизни ташкил этар эканки, бу кўрсаткич паст кўрсаткичдир), судчага эҳтиёт қораси сифатида қамолда сақлаш ўрнига очикда қўрайдиган бошқа усуллари қўллаш муҳим аҳамият касб этади. Булардан ташқари, жиноятчиларнинг мол-мулкларини мусодара қилиш, судланувчиларнинг ақиллари иззат-нафсларини ҳўрлаш, аёллар, кексалар ва воғга етмаган гуноҳкорларга жазо тайинлаш муаммоларини ечимидидаги ўзгаришлар, жаҳрланувчи билан ярашув тартибининг жорий этилиши жиддий янгиликлардир.

Ўзбекистонда бутун дўнеда баҳс ва мунозараларга сабаб бўлаётган ўлим жазосини қўллашга инсонпарварлик ҳамда гуманизм нуқтаи назаридан ёндошлаётганлиги-да эътиборга моликдир. 1994 йили Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексиди қабул қилинганда 13 та моддада ўлим жазоси қўзда тутилгани ҳолда 1998 йилга келиб, уларнинг сони 5 тага қисқартирилди, эндиликда эса яна 4 та моддада бу хил фақуллода жазо турли олиб ташланганда ҳамда бундан бўён ағресия, геноцид, террорчилик ҳамда қасддан одам ўлдириб жиноятлари учун ўлим жазоси сақланиб қолади.

Сессияда қабул қилинган «Прокуратура тўғрисида»ги Қонун ҳақида фикрингиз?

Ўзбекистон Республикасининг «Прокуратура тўғрисида»ги дастлаб Қонуни 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган эди. Шундан бўён қонунчилик соҳасида муҳим ўзгаришлар, ян-

«ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

“ЮЗИНИ КЎРСАТМАС ЖАНОБЛАР”

“Қишлоқ ҳаёти” газетасида “Юзини кўрсатмас жаноблар” сарлавҳали танқидий мақола чоп этилган эди. Яқинда ушбу мақола юзасидан Навоий вилояти прокурори ўринбосари Б.Эргашевдан жавоб хати келди. Унда шундай дейилади:

“Вилоят прокуратураси томонидан “Юзини кўрсатмас жаноблар” номли мақолада кўрсатилган ҳўлатлар текшириб чиқилди. Газетада чоп этилган мақолада кўрсатилган ҳўлатлар юзасидан ўтказилган текшириш давомида бир қатор қонунбузилишлари аниқланиб, тегишли прокурорлик таъсир қоралари қўлланилди.

Навбахор туман прокуратураси томонидан тумандаги Оқунбобоев номли, “Зарафшон” ширкат ҳўжаликлари ва “Истиклол” қишлоқ ҳўжалиги қорхоналарида ўтказилган текширишда ҳўжаликлар белгиланган микдордаги маҳсулотларни тегишли тартибда “Когон ёғ-мўй экстракция заводи” билан тузилган шартномага асосан олиш учун бир неча маротаба заводга мурожаат қилишганига қарамадан ўз вақтида ололмай келишганлиги аниқланиб, 07.09.2001 йилда туман прокурори томонидан “Истиклол” (С.Бекбўтаев) қишлоқ ҳўжалиги қорхонаси, Оқунбобоев номли (Қ.Қўлиев) ва “Зарафшон” (А.Шеров) ширкат ҳўжаликлари раислари қонун бузилишига йўл қўймаслик ҳақида расман оғоҳлантирилиб, уларга завод томонидан шартнома шартларини бажармаганлиги учун-тегишли тартибда ҳўжалик судига мурожаат қилиш ҳўқуқи тушунтирилди.

Қизилтепа туман прокуратураси томонидан тумандаги “Зармитан” ширкат ҳўжалигида ўтказилган текширишда ҳўжалик 2000 йил пахта ҳўсилидан олинган чигитни шартнома асосида Когон, Бухоро ва Каттақўрғон ёғ-мўй заводларига қайта ишлаш учун юборганлиги, унга асосан Когон ёғ-мўй заводидан 38 тонна, Бухоро ёғ-мўй заводидан 20,5 тонна ва Каттақўрғон ёғ-мўй заводидан 46 тонна, жами 104,5 тонна пахта ёғини ширкат ҳўжалиги олиши керак бўлган. Ҳўжалик ҳисоб рақамидида маблаг бўлмаганлиги сабабли, “Навоийсавдо” очик акциядорлик жамияти маблагга эвазига 10 тонна пахта ёғи Когон ёғ-мўй заводидан олиниб, ширкат ҳўжалиги аъзоларига тарқатилганлиги аниқланди.

Бундан ташқари, текширишда 01.09.2001 йил ҳолатига жамоа ва ширкат ҳўжаликларида иш ҳақидан муддати ўтган қарздорлик мавжуд эмаслиги аниқланди”.

БОСИЛМАГАН ХАТЛАР ИЗИДАН

ҲАШАР УЮШТИРИЛДИ

Чиноз шаҳри “Ишчилар шаҳарчаси” ҳўудидида яшовчи фуқаро Б.Норхўжаевдан «Қишлоқ ҳаёти» газетасида таҳририятга келган шикоят хатида шаҳарчада ободончилик ва тозалик ишлари нийҳоятда ёмон аҳволда эканлиги баён қилинганди.

Биз ушбу хатда кўрсатилган масалаларни ўрганиб ва натижаси ҳақида муҳарририятни хабардор қилиш учун шикоят хатини Тошкент вилояти ҳўқимиятига юборган эдик.

Яқинда ушбу сўровномамиз юзасидан Тошкент вилояти ҳўқимияти биринчи ўринбосари Х.Асатовдан жавоб хати келди. Унда шундай дейилган:

Б.Норхўжаевнинг газета таҳририятига ёзган шикоят аризаси Чиноз тумани ҳўқимияти, туман СЭС ҳодимлари, маҳалла раислари иштирокида ўрганиб чиқилди.

Аризда кўрсатилган камчиликлар ҳақиқатдан ҳам мавжуд эканлиги тасдиқланди.

Ҳўқимлик томонидан ҳашар уюштирилиб, 200 тоннадан ортққ ахлат ташиб чиқилди. “Чинозийлидустрия” иншооти таъмирланди. Ахлат уюми пайдо бўлишига ва тозалаш иншооти авария ҳолатига келишига жавобгар шахслар, яъни маҳалла қўмитаси раислари ва туман коммунал фойдаланиш қорхонаси раҳбари бир ойлқ иш ҳақи микдоридида туман СЭС томонидан жаримага тортилди.

Х.АСАТОВ,
Тошкент вилояти ҳўқимияти
биринчи ўринбосари.

ЎҚИТУВЧИНИНГ ТАШАББУСИ

Жомбой туманидаги 6-ўрта мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси Муродбек Пўлатов пенсияга чиққач, спортхона очди.

Шаҳарликлар ҳар қадамда биллиардхона ва бошқа кўнғилорар жойлар очган, -деди у “Туркистон-пресс” муҳбирига. - Улардан қаеримиз кам, деб ўйладим ва шу ишга қўл урдим. Натижаси ёмон эмас, спортхона ҳар кўни болалар билан гажўм.Шаҳмат-шашка ва иккита столда биллиард уйнашяпти.

Муродбек Пўлатовнинг айтишича, спортхонадан қўнига уч-тўрт миң сўм пул тушапти, бунинг бир қисми тартибқоидага асосан солиққа кетаяпти. Аслида эса қишлоқда, пенсияга чиққач, қонун доирасида тадбиркорлик билан шўғулланишнинг ўзи катта гап.

Лекин гап даромад топишда эмас, -дея сўзини давом эттиради собик ўқитувчи. - Шоғирдларим ва ўқувчиларнинг тагин олдимга келаётгани, уларнинг бекор юрмаётганидан хурсандман. Болаларнинг қий-қуви, қувончи менга қўлдан-қўл завқ беради, ёшариб кетгандай бўламан.

Этиборли томони шундаки, Муродбек Пўлатов ўз касбини бу ерда ҳам давом эттираяпти. Ёшларга шахмат-шашка сирларини, турли хил дебютларни ўргатмоқда.

Инсонга нима оғир, биласизми? - дейди у. - Пенсияга чиққач, ҳеч қимга керак бўлмай қолиш. Бу ишим мени ана шу балодан қутқарди. Келгусида спорт

ҚИМИРЛАГАН ҚИР ОШАР...

Жизза вилоти бир неча йилдики, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда шартномавий режаларни бажармай келатганини ҳеч кимга сир эмас. Албатта, бунга турли сабабларни рўқач қилиб кўрсатилади.

Ернинг ўта кучли даражада шўрланиб, яроқсиз ҳолга келиб қолаётганини, ёки сув тақдирлиги, минерал ўғитларини ўз вақтида ололмаётганини, техника етишмовчилиги ва ҳоказолар.

Тўғри, шундай қамчиликлар ҳам мавжуд, уни ҳеч ким инкор ҳам этмайди. Лекин, қишлоқ хўжалиги соҳасида режалар урдаланмаслигига фақат шу нуқсонлар сабаб бўла олармикан? Албатта йўқ. Деҳқончилик, айниқса чўл шaroитида машаққатли соҳа. Лекин, иш тўғрисида ташкил этилса, масъулият бўлса, мақсаддан матонат билан иштилса, ерга ҳақиқий соҳиблик қилинса, замин ҳам ўз соҳаватини инъом этиши шубҳасиз. Шунда ҳар қандай баҳоналарга ҳам ўрин қолмайди. Бунга Пахтакор тумани деҳқонлари

“Пахтакор” ширкат хўжалиги пудратчиси Холдор Абдуқодиров 25 гектар ерда деҳқончилик қилиб, техника билан боғлиқ ишларнинг аксариятини ўзи бажаради.

эришган ютуқлар яққол мисол бўла олади. Аслида туман ерларининг ҳам маълум қисми кучли шўрланган. Бу жиҳатдан қўшни туманлар пахтакорликларнинг ерларига ҳавас қилмаса ҳам бўлади. Ўтган йиллари туман деҳқонлари ҳам вилотидаги бошқа туманлар каби режаларни зўрға ярмига етказган эдилар.

Пахтакорнинг олдинги шаъни, шўрати аста-секинлик билан сўна бошлаётган эди. Лекин бу ерда ҳам элим, юртим деб яшайдиган инсонлар кўпلاб топилар экан. Улар ўз Ватанининг фидойиси сифатида жамиятга, жамият орқали ўз юртига арзғулик наф келтиришни истадилар.

Аслида Пахтакор туманининг деҳқончилик қилинадиган ерларининг мелиоратив ҳолати анча ночор. Кўпгина ерлар кучли шўрланган. Бу ерларда ҳосил етиштиришнинг захмати фақат пахтакорлик деҳқонларга аён. Мавжуд имкониятлардан тўла ва самарали фойдаланибна қўлдан натижага эришиш мумкин.

Туман деҳқонлари 11100 гектар майдонга галла экишди. Галладан мўл ҳосил етиштирилса, мўмай даромад олиниши ҳаммага маълум.

Чунки, галлага бошқа экин турларига нисбатан ҳарajat қамроқ сарфланади. Туман ерларига мос серхосил ва сифатли навлар танлаб олинди. Хосилни парваришда даврида имкон даражасида агротехника тадбирларига амал қилинди.

Энг асосийси, биринчи навбатда деҳқон, яъни галлани етиштирувчининг манфаати биринчи ўринга қўйилди. Ширкат хўжалиқларининг захирага фақат пахтакорлик деҳқонларга аён. Мавжуд имкониятлардан тўла ва самарали фойдаланибна қўлдан натижага эришиш мумкин.

Тадбиркорлик билан бошланган иш, мақсад сари қатъий интилиш, берилган ваъдалар, яъни ўғит, ёнилғи ва техника билан деҳқонларни вақтида таъминлаш, ният қилинганидек ўз самарасини кўрсатиш. Туман деҳқонлари вилотида биринчи бўлиб давлатга галла сотиш шартномавий режасини бажардилар.

Қилинган саъй-ҳаракатлар натижасида пахтакорликлар 30040 тонналик галла хирмонини яратдилар. Ўртача ҳосилдорлик туман бўйича 31,5 центнерни ташкил этди. Яқин йиллар ичида туманда галладан бундай катта хирмон юксалмаган эди. Халқнинг ризку насибасини етиштиришда эришилган бу йилги муваффақият пахтакорликлар учун тажриба бўлса, вилотидаги бошқа туманлар учун ўрнак бўлди.

Бу йил туман деҳқонлари андижонча усулда, яъни 4000 гектар ерга плёнка остида чигит қададилар. Ваҳоланки, вилотидаги бошқа туманларда бу кўрсаткич 150-200 гектарни ташкил этди. Пахтакорликлар эса бу ишга дадил киришдилар. Чунки, улар 33100 тонналик пахта хирмонини яратишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйган эдилар. Қузда ҳосилни йиғиштириб олишда эса ҳаётнинг ўзи плёнка усули фаоллигини исботлади.

Юзага келган муаммоларнинг аниқ ечими ҳал қилинганлиги натижасида туманда қишлоқ хўжалик соҳасида муваффақиятли одимлар ташлашни қилиш эришилди. Қилинган меҳнатдан манфаатдорлик, даромадларнинг ортishi эса бевосита Пахтакорнинг ижтимоий-иқтисодий салохиятини оширишга замин яратди. Бу йил туманда 1 миллиард сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилганлиги бунга яққол далилдор. Янги қурилган мактаблар, қишлоқ врачлик пунктлари ва бошқа маданий-маиший иншоотлар бугун туманнинг ёрқин келажакка юз тутганлигидан далилдор. Бугунги кунда туман аҳолиси тоза ичимлик сув ва газ билан озо фойда таъминланган. Айниқса, Пахтакор шахрининг қиёфаси бу йил андаа чирой оиди. Янги бунёд этилган Хотира майдони, марказий кўчаларнинг қайта таъмирланиши, замонавий меъморийлик усулида қурилган савдо расталари шаҳар хуснига

“Бўстон” ширкат хўжалиги аъзолари А.Тошмуродов, Т.Бегимов ва Э.Рўзиевлар қўғи юмушларни сифатли адо этиш хусусида фикрлашмоқда.

Б.АКРОМОВ олган суратлар.

ўзал хол бўлиб тушмоқда. Туманнинг ижтимоий-иқтисодий салохиятини юксалтиришда қўшма қорхоналарнинг аҳамияти каттадир. Шу мақсадда Польша Республикаси билан пахта тозалаш қорхоналарининг чиқиндилари бўлган ливандан бирламчи ишлов бериб тола олиш, жунни қайта ишлаш бўйича лойиҳа қўймати 175 миллион сўм ёки 500 минг АҚШ долларидан иборат “Ўзполтекс” қўшма қорхонаси ташкил этилди.

Шунингдек, туманда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш бўйича ҳам катта ишлар қилинаётган. Яқинда туман электр алоқалар бўлимида икки минг абонентга хизмат кўрсатадиган янги шаҳарлараро алоқа станцияси ишга туширилди.

“Жизза халқи қалбига йўл топилса, ҳар қандай шароитда омад келади”, - деган эди Президентимиз, - дейди туман ҳокими Эргаш Солиев. - Пахтакорликларга ҳам бу сўз юз фойда тааллуқли эканлигини, мана, бу йил амалда қўрдик. Туманда эришилган барча ютуқлар, авваламбор, халқнинг ўз хоши ва интилиши билан бўлди. Эл агар бирлашиб, тотувлик билан ишласа, ҳар нарсасга қодир қўлга айланар экан. Худо хоҳласа, яқин йиллар ичида пахтакорликлар Пахтакор шўхратини яна қайта тиклашлари-га ишончим қомил.

Ха, эзгу фикр, эзгу сўз ва эзгу амал бўлса, халқнинг турмуши фаровон, дастурхони тўқин, руҳи баланд бўлади.

Абдуразоқ КАРИМОВ

ЗАМОНАВИЙ УСКУНА ЎРНАТИЛДИ

Сирдарё туманидаги Малик уруғлик чигит тайёрлаш қорхонасига 110 миллион сарфла-ниб, “Пектус” русумли замонавий ускуна ўр-нати-лди.

Янги ускуна уруғлик чигит-ни бехато саралаб беради, - деди қорхона раҳбарининг ўринбосари Баҳодир Отажонов. - Бундай уруғликни текта-рига ҳозиргидек 60-70 кило-граммдан эмас, балки тўлиқ ун-иб чиқишни эътиборга олиб 50 килограммдан эҳса ҳам бўлади.

Б.Отажоновнинг айтишича, бу тежамакорликнинг бир жиҳа-ти. Яна бир муҳим томон шун-даки, механик шикастланган чигит ускунанинг тўридан ўтмай, шу ернинг ўзида қолади ва уруғликка ярамаган чигит қайта ишлаш қорхоналарига жўнатилади. Бу ҳам фойда.

Қорхонамиз ўтган йили уру-ғлик чигит тайёрлашга мослаш-ди ва 2 минг тонна уруғлик тай-ёрлаб хўжалиқларга тарқатдик, - дея сўзини давом эттирди раҳбар мусовини. - Натижада пахтакорлар уруғлик сифатини ўз қўллари билан қўрайдиган, на-зорат қиладиган бўлишди. Бун-дан ташқари илгари уруғлик қўшни вилотлардан катта сарф-харажат эвазига келти-рилар эди. Энди қўлчилик хўжа-лиқларга қорхонанинг ўзи уру-ғликни етказиб берапти.

Баҳодир Отажоновнинг таъ-кидлашича, маҳсулот танарики ҳам арзон. Масалан, ўтган йил ҳар тонна уруғлик чигит баҳоси бўлса жойдан келтирилган уруғликка нисбатан ўн минг сўмданга арзон бўлди. Ҳозир қорхона ҳаммаси янги мавсум-га тайёргарлик қўрапти.

Бу йилги минг тонна уруғлик тайёрлашнинг керак. Бунинг учун барча ускуналар охириг бора қўриқдан ўтказилмоқда. 15 ноябрдан эса қорхонамизда иш қилиб кетади, - деди сўзининг якунида раҳбар ўринбосари.

“Туркистон-пресс”.

ЕТТИ ИКЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

РОССИЯ – АҚШ МУНОСАБАТЛАРИ

“Новости” ахборот маҳкамасининг хабар беришича, Вашингтонга расмий ташир билан келган Россия Фе-дерацияси раҳбари Владимир Путин бугун Қўшма Штатлар президенти Жорж Буш билан учрашади.

Бўлиб ўтадиган музокара-ларда эса асосий эътибор Россия – АҚШ муносабатлари, Афғонистондаги антитеррор кампанияси ҳамда ҳар икки давлатнинг ўзида, мавжуд бўлган хусусан, Америкада 7000, Россияда эса 6000 донга яқин қурул-ларни қисқартириш масала-ларига қаратилади. Шунингдек, Бушнинг Техасдаги раносида икки раҳбарнинг норасмий учра-шуви ҳам қўтилмоқда.

КОИДЗУМИ БУШ ТАРАФИДА

Япония Бош вазири Кўдэитиро Коидзуми АҚШни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашга ваъда берди.

Боиси, яқинда расмий Токио қабул қилган қонунга кўра мамлакат қурулқи қулачи ноҳанговар юкларни ташинда, қиди-рув ва қутқарув операцияларида ҳамда қочқарларга инсонпар-варлик ёрдамларини етказиб беришда иштирок этадилар. Шу сабабли, ўтган ҳафтада Сасэбо портидан иккита эсминец ҳамда битта транспорт кемаси Афғонистондаги антитеррор кампанияда қатнашиш мақсадида Хинд океани томон йўлга чиқди. Улар жанговар ҳаракатларда иштирок этмайдилар, балки разведка маълумотлари йиғишда ва асосий эскадра учун денгиз йўллари харитасини тузадилар.

ТОЛИБЛАР МУВАФФАҚИЯТСИЗЛИККА УЧРАМОҚДА

Афғонистонда АҚШ етакчилигида олиб борилаётган терроризмга қарши операцияларнинг олтинчи ҳафтаси ҳам бошланди.

Буюк Британия ўзининг махсус хизмат қўшинларини Шимолий Иттифоқ аскарла-рига ёрдам бериш мақсади-да Афғонистонга жўнатди. Кўп уруншлардан сўнг эса аксилитлобон аскарлари Мозори-Шарифни тўла ўз назоратига олдилар. Бу ҳақда маълумот берад экан, генерал Абдулрашид Дўстум шаҳарни ишғол этишда АҚШ ҳаво қўлачи ҳам салмоқли ўлуш қўшанлигини айтди. Дўстум ўз она шахрини 3 йил муқаддам Талиблар ихтиёрига бериб қўйган эди. Талибон-мудофаа вазири Убайдулло Охунд ўз армиясининг Танги Ташгуҳрон томон чекинганлигини расман тан олди. Бундан ташқари, Талиблар Тоҳар, Саманган ва Хайратон шаҳарларини ҳам иттифоқчилар ихтиёрига топширдилар. Шунингдек, Қобул атрофида хал қилувчи ҳужумга тайёргарлик қўрилаётган бўлса, Талибларнинг бир неча қўмондонлари Иттифоқчилар тарафига ўтиб бўлганлар.

“БРИЛЛИАНТ ТОФИДА” ЎТКАЗИЛАДИ

“Рейтер” агентлигининг хабар беришича, Шимолий ва Жанубий Корея ўртасидаги музокара-лар яна тикла-нади ҳамда Шимолий Кореядаги “Бриллиант тоғи” қу-рор-т мақсадида вази-рлар даражасида учрашув ўткази-лади.

Жанубий Кореянинг бирлашиш масалалари бўйича вазири шимолликларни алоқани жонлантиришга чакирди. Чунки, 11 сентябрда Қўшма Штатлардаги террор ҳужумидан сўнг, ўз хавфсизлиги борасида расмий Сеул қўрган чоралар икки ўрта-даги муносабатларнинг тўхташига сабаб бўлган эди. Бирок, бу чоралар расмий Пхеньянгга қарши эътилобни улар тўғрисида қилишди. Бўлғуси музокара-ларда эса биринчи галда уруш тўғрисида бир-биридан айрилган оила-ларни қайта тиклаш, иқтисод ва сайёҳлик борасида ҳамкорлик қилиш масалалари муҳокама этилади.

КЕТИШ ТЎХТАТИБ ҚЎЙИЛДИ

Исроил махсус хизмати ходимлари фаластинлик террорчилар янги ҳужум уюштиришга ҳаракат қилаёт-ганлиқлари ҳақида маълумот олган, Мухториянинг Тукларим ва Женин шаҳарларидан Исроил қўшинлари-нинг олиб чиқиб кетилиши тўхта-тиб қўйилди.

Маълумки, сайёҳлик ва-зири ўлдирилгандан сўнг, исроилликлар Фаластин-нинг олти-та шаҳрига бости-риб киришган ва ҳозирга қадар тўртта шаҳарни тарк этган эдилар. Шунингдек, кеча Ғазо минтақасида исро-ил аскарлари Фаластин хавфсизлик қўлачи истеҳ-комларига ҳужум уюштирдилар. Вашингтонда эса Россия, АҚШ, Исроил ва Фаластин вакиллари иштирокида ўтказилган учра-шувада сойб сенатор Жорж Митчелл режасини ҳаётга жорий этиш ҳақида келишиб олинди, дея хабар беради “Асошиэтед-Пресс” агентлиги.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида

Камолиддин АЛИОХУНОВ тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 13 ноябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хори-жий валюталарнинг сўмга нисбатан қийматини қўйишга белгилади: /

1 Австралия доллари	353,04	1 Австрия шиллинги	44,23
1 Англия фунт стерлинги	992,66	10 Бельгия франки	150,87
1 Голландия гульдени	276,18	10 Греция драхмаси	17,88
1 Дания крониси	81,76	1 БГА дирхами	185,58
1 АҚШ доллари	681,54	1 Миср фунти	160,27
10 Испания песети	36,58	100 Италия лираси	31,43
1 Канада доллари	425,24	1 Хитой юани	82,35
10 Люксембург франки	150,87	1 Малайзия ринггити	179,38
1 Германия маркаси	311,18	1 Польша злотийси	167,37
1 СДР	867,75	1000 Туркия лираси	0,44
1 Финляндия маркаси	102,36	1 Франция франки	92,78
1 Швейцария франки	415,42	1 ЕВРО	608,62
10 Жанубий Корея вон	5,35	10 Япония иенаси	56,61
1 Россия рубли	22,94	1 Украина гривна	128,69

*/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республика-си Марказий банки мазкур валюталарни ўшб қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

ДАВР МИЛЛИОНЕР ЗОКИРЖОН

Косонсойлик Зокир-жон Мусаев 17 йил да-лада трактор ҳайдаб зўрға битта мотоциклга эга бўлганди.

Ҳозир ўзининг хусусий ма-шина ва тракторлари бир са-ройга сиймайди: 2 та енгил автомобили, 4 та юк машина-си, 2 та хайдов ҳамда 3 та чопиқ трактори, яна қўлида гугурт қутиди телефон. Бу-ларнинг барини энг асосийси 200 гектар ерни ҳам фермер-га Истиклол берди.

Жорий йилда адирга пахта эккан бу йилги гектаридан 30 центнердан хирмон уйиб, 10 миллион сўм нақд фойда олди. Бировдан бир сўм қарзи йўқ. Зокиржон бугун ҳосилдорлик-ни 35 центнерга етказди ҳамда 82 гектар ердаги бўғдойини тўла ундириб олди.

У. РУСТАМОВ

“ЮЛДУЗ”НИНГ ПАРВОЗИ

Мангит шахридаги “Юлдуз” хиссадорлик жамиятида Қорақалпо-ғистондаги турдош қор-хоналар орасида энг кўп – салкам 40 минг тонна пахта қабул қилиб олин-ди. Бу кўрсаткич Қора-қалпоғистонда тайёр-ланган жами ҳосилнинг учдан бир қисмини таш-кил қилади.

“Юлдуз”чилар пахтани қай-та ишлашни Оролбўйи худуди-даги 8та шундай қорхоналар орасида биринчи бўлиб, ҳар йилгидан барвақт бошлаган эдилар. Натижада ҳозиргача 6 минг тонна тола тайёрланди. Уларнинг кўп қисми Сингапур, Швейцария, Россия каби мам-лакатларга жўнатилади. Шун-дай қилиб, йилнинг ўтган дав-рида қорхона қўрган фойда 50 миллион сўмни ташкил қилди.

Бундан ташқари, қорхонада электр қувватидан фойдала-нишда ҳам ана маблагини иқти-сод қилишга эришилди. Ҳар бир ишловчининг ўртача ойлик иш ҳақи эса 25 минг сўмгача етди. Ишчи, техник-муҳандис-ларга бепул овқат берилмоқда. Бу мақсадлар учун 5 миллион сўм сарфланди. Айни кунларда қорхонада иш қизиган. Мақсад йил охиригача камиди 20 мил-лион сўм соф фойда олишдан иборатдир.

Абдурахмон ИСКАНДОРОВ, “Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

ЎНГЛАНИШ УМИДИ

(Боши 1-бетда)

Бундан вилот меҳнатқашлари беҳад миннат-дор. Бирок шароити ўта оғир туманларда, ерлар-нинг ҳолатини кайтадан чуқур ўрганиб чиқиш, шун-га қараб экинлар таркибига ўзгариштирлар кири-тиш масаласини ҳал этишга ҳозирга қадар ки-ришмаганди эди. Жорий йилда вилот қишлоқ хўжа-лигидаги, хусусан пахтачиликдаги аҳвол юртбо-шимиз томонидан кўтарилган масала гўят дол-зарб эканлигини, уларга қўриб чиқилиб, ижобий ҳал этилиши лозимлигини кўрсатишди. Бошқача қилиб айтганда, бунга ҳаётнинг ўзи ана бир қарра исбот қилди. Боиси қутулган ҳосилни бермаслиги оғир бунга аниқ бўла туриб, бу йил ҳам баъзи туман-лардаги пахта экиш мумкин бўлмаган ерларга эрта қўқламда яна чигит қадалди. Хўжалиқлар ва пахта-ни қайта ишловчи қорхоналар ўртасида тузилган шартномаларга кўра Республика Молия вазирлиги қошидаги махсус иқтисодий захирадан етарлича пул ажратилди ва йўналтириб берилган миллион-ла маблағлар яна ҳар йилдагидай беҳуда ҳавога совурилди.

Чунки кучли шўрланиб, мелиоратив ҳолати бутунлай издан чиққан, гипс қатламлари қоплаб олган жуда қўқлам майдонлардан шартномадаги ҳосилнинг ҳатто тўртдан чорак қисмини ҳам олиб бўлмади. Боз устига айни ёз чоғида юз берган кучли сув танқислиги туфайли қўқлам туманлар-да минглаб гектар майдондаги гўза ниҳолларини лоқал бирон марта олиб ҳаётга қондириш имко-ни топилмади. Бу ҳам етмагандек, айрим хўжа-ликлар талаб этилган минерал ўғитларнинг 30 фоизини ҳам ололмадилар. Бунинг оқибатида гўза машинабоп қилиб ўстирилмаганлиги туфай-

ли хориждан катта валюта маблағи ҳисобига олиб келинган ва қарзи ҳали тўла узилмаган “Кейс” пахта териш машиналари миллионлаб пул сарфланиб таъмирлангани ҳолда уларни баъзи жамоаларда лоқал бирон кун пахтазорга олиб чиқиш имкони бўлмади. Ошқора айтганда, харажат устига яна харажат юз берди. Масалан, Ш.Рашидов туманида ўта кучли шўрланган ер-лар 3900 гектарни ташкил этар экан. Бу анча аввалги таҳлил ва кузатувлардан олдинг эски рақам. Аслида Ш.Рашидов туманида кучли шўрланган ерлар бугунги кунда 5 минг гектардан орт-ик, ўртача шўрланган майдонлар эса бунга икки баробар кўп. Гипс қатламлари пайдо бўлган майдонлар ҳажми ҳам йил сайин кенгайиб бормоқда. Агар гўзанинг бўйи қанча ўсса, идизи ҳам шунча ер қарғига кетишини ҳисобга оладиган бўлсак, бу майдонлардан қўзаланган ҳосилни олиш мутлақо имконсиздир. Сабаби, бундай шароитда гўза илдири 40-50 сантиметрга етар-етмас гипс қатламларига бо-риб қақалади ва ўз-ўзидан ривожланишдан та-бийий ҳолда тўхтади. Шунга қарамай, мана шу аҳвол ҳаммасига беш қўлда аён бўла туриб Ш.Рашидов тумани бўйида бир вақтлар қатъий белгилаб қўйилган 47 минг тонналик пахта тай-ёрлаш режаси ҳамон осийлик турибди. Туман бу йил ўтган йилга нисбатан 7 минг тонна ошқича галла тайёрлашга эришди. Пахта тайёрлаш эса 40 фоизга ҳам етмади. Тумандаги деярли ҳамма хўжалиқларда, айниқса, “Бўстон”, Ф.Ҳўжаев номи, Т.Малик, “Кўшчино” ва “Дўстлик” шир-катларида пахта етиштириш учун сарфланган миллионлаб маблағлар ҳавога совурилди. Бу

бўлмади, - дея оғиздан чиққан “ха-то”ни тўзатган бўлади фермер мо-мо. - У одамга, меҳнатга, гайратга бо-глик, Ердан нолиган – деҳқон эмас. Алқисса, уч-тўрт йил деганда ер тўйди, қўнға тўйди, бугун у қора қўйнинг қўйиригидай лўмбиллаб ётиб-ди. Бирок ўнгадга фермер она тўрт ўғилнинг (албатта, қизларининг ҳам) хўб “адабини берди”. У пайларини хали техниклар йўқ денг, боз устига ер қаттиқ, кун иссиқ. Бояқкилар қўйна-либ қолишди, “ишлаймишди, чарча-ди, қўйнади” дейишмади. Ётиги билан “қарз олсак-чи, эна”, деб қўришди. Аммо энанинг ҳисоби қат-тик, ҳамённинг боғичи мақкам, тийини тежамаса сўм бўлмаслигини билди.

Ҳечам-да, - дейди у кескин. - Ол-моқнинг бермоғи ҳам бор. Иннайки, қарз деган нарсанинг

бўлмади, - дея оғиздан чиққан “ха-то”ни тўзатган бўлади фермер мо-мо. - У одамга, меҳнатга, гайратга бо-глик, Ердан нолиган – деҳқон эмас. Алқисса, уч-тўрт йил деганда ер тўйди, қўнға тўйди, бугун у қора қўйнинг қўйиригидай лўмбиллаб ётиб-ди. Бирок ўнгадга фермер она тўрт ўғилнинг (албатта, қизларининг ҳам) хўб “адабини берди”. У пайларини хали техниклар йўқ денг, боз устига ер қаттиқ, кун иссиқ. Бояқкилар қўйна-либ қолишди, “ишлаймишди, чарча-ди, қўйнади” дейишмади. Ётиги билан “қарз олсак-чи, эна”, деб қўришди. Аммо энанинг ҳисоби қат-тик, ҳамённинг боғичи мақкам, тийини тежамаса сўм бўлмаслигини билди.

Ҳечам-да, - дейди у кескин. - Ол-моқнинг бермоғи ҳам бор. Иннайки, қарз деган нарсанинг

бўлмади, - дея оғиздан чиққан “ха-то”ни тўзатган бўлади фермер мо-мо. - У одамга, меҳнатга, гайратга бо-глик, Ердан нолиган – деҳқон эмас. Алқисса, уч-тўрт йил деганда ер тўйди, қўнға тўйди, бугун у қора қўйнинг қўйиригидай лўмбиллаб ётиб-ди. Бирок ўнгадга фермер она тўрт ўғилнинг (албатта, қизларининг ҳам) хўб “адабини берди”. У пайларини хали техниклар йўқ денг, боз устига ер қаттиқ, кун иссиқ. Бояқкилар қўйна-либ қолишди, “ишлаймишди, чарча-ди, қўйнади” дейишмади. Ётиги билан “қарз олсак-чи, эна”, деб қўришди. Аммо энанинг ҳисоби қат-тик, ҳамённинг боғичи мақкам, тийини тежамаса сўм бўлмаслигини билди.

рининг меҳнат-машаққатлари юзага чиқди.

Бугун “Кумуш”нинг бели бақувват, қўлини қайга қўса етади. Қатор-қатор техникалар: “КамАЗ” девддай қомати дарров қўзга ташланади, унинг ёнида Тошкентда чиққан хай-дов трактори, я

Ўзбекистон Фанлар Академиясининг Қорақалпоғистон филиали ташкил этилганига 10 йилдан ошди. Бугунги кунда ушбу илм даргоҳида 4 академик, 17 фан доктори, 68 фан номзоди ва 175 нафар илмий ходим меҳнат қилмоқда. Ватанимиз мустақиллиги тенгдоши бўлган филиал сўнгги йилларда илму-фанимиз равақига ўзининг муносиб улушини қўшиб келмоқда.

СУРАТЛАРДА: кимё фанлари доктори Есемурат Сейтмуратов, кичик илмий ходим Қуралай Тўраниёзова ва лаборант Индира Орзимова; Ўзбекистон Фанлар Академияси Қорақалпоғистон филиали биноси. Р.ЖУМАНИЕЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

МУСАВВИРНИНГ РАНГИН ОЛАМИ

Ривоят қилишларича, қадимда қайсидир бир халқнинг қизиқ оdatи бўлиб, улар ҳеч қачон бир-бирининг ёшини сўрамас экан. Сўрасалар ҳам нима иш қилишини, қўлида қандай хунари борлиги билан қизиқар ва шунга қараб муомала қилишар экан. Улар учун энг муҳими инсоннинг зоҳири эмас, ботини бўлиб ҳамма шунга яраша етух инсон бўлишга, ҳеч қачон нораво йўллардан юрмасликка ҳаракат қилар эканлар...

Ўзбек тасвирий санъатининг умумий тараққиёт жараёнида бу йиллар бекиёс катта аҳамиятга эга бўлди. Шундан олдинги йилларда тўпланган гоёвий-бадиий тажриба, катта авлод рассомларининг етук маҳорати, бу ижод соҳасига ёш истеъодларнинг оқиб келиши ижодий имкониятларнинг фаол ва жадал ўсиб боришига имкон яратди; санъатнинг янги турлари қарор топа борди, жанрлар ва мавзулар хилма-хиллиги ошди. Санъат республиканинг ижтимоий ҳаётида барқарор ўрнини топиб, миллий бадиий маданият яхлитлик касб эта борди. Ўзбекистон бадиий маданиятининг ХХ аср иккинчи ярми-

даги тараққиётида намоён бўлган энг муҳим муаммолар ва майлар Раҳим Аҳмедов ижодида акс этди ва гоёт хусусий-руҳий равишда ўз ифодасини топти. Миллий ўзига хослик, миллий санъат мактаби-

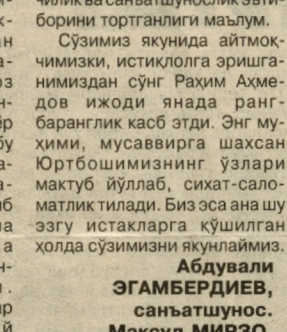
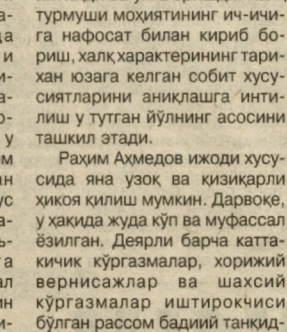

нинг ижодий асосларини излаш ана шундай муаммолар билан аниқланади. Санъат республиканинг ижтимоий ҳаётида барқарор ўрнини топиб, миллий бадиий маданият яхлитлик касб эта борди. Ўзбекистон бадиий маданиятининг ХХ аср иккинчи ярми-

нинг ижодий асосларини излаш ана шундай муаммолар билан аниқланади. Санъат республиканинг ижтимоий ҳаётида барқарор ўрнини топиб, миллий бадиий маданият яхлитлик касб эта борди. Ўзбекистон бадиий маданиятининг ХХ аср иккинчи ярми-

даги тараққиётида намоён бўлган энг муҳим муаммолар ва майлар Раҳим Аҳмедов ижодида акс этди ва гоёт хусусий-руҳий равишда ўз ифодасини топти. Миллий ўзига хослик, миллий санъат мактаби-

нинг ижодий асосларини излаш ана шундай муаммолар билан аниқланади. Санъат республиканинг ижтимоий ҳаётида барқарор ўрнини топиб, миллий бадиий маданият яхлитлик касб эта борди. Ўзбекистон бадиий маданиятининг ХХ аср иккинчи ярми-

САИД АҲМАДНИНГ ЧОРБОҒИ

(Боши 1-бетда)

Бу қисмат, бу кўргиликлардан сўнг Азизхон бирдан Қорадарёдек қўйилиб, вазири бўлиб, ёшига нисбатан бир неча ёш улғайиб қолади. Қўзига борлик, одамлар бошқача кўрина бошлайди. Бир гал ёшланиб бориб, даврада кўтариб ургани Эш полвонни излаб, кекса, доврғули полвондан кечирим сўраш учун Ҳаққулободга уни излаб боради.

...Офтоб ёйилиб, ердан шудринг кўтарилган. Эрталаб қийилган тўнлар энди бўклаб ёлқага ташланган пайт эди. Азизхон қачонлардан бери дилини эзиб ётган ғамдан қутулган-дек, энгил юриб катта йўлдан кетмоқчи эди. У бирон одам оқсидан ёмонлаб гапиришини истамасди. Ҳеч қайда ўзидан ёмон хотира қолдиргани келмасди. Тортган озорлар уни шунақа қилиб қўйган эди. У шу топда кимнинг дилига озор берган бўлса, оёғига йиқилиб уэр сўрашга тайёр эди.

Ҳаққулобод - Тўрткўл йўлидан тинмай пахта ортган машиналар ўтиб турибди. Азизхон автобус бекатига шошилмай келарди. Олдин "Тез ёрдам" машинаси шитоб билан ўтди, бирдан зарб билан тўхтади. Орқадан кўтарилган чанг машина устига ёпирилди. Азизхон нима бўлди экан, деб қараб турган эди, машина эшиги очилиб оқхалат қийган Вазира тушди.

Азизхон нима қилишини билмай саррайганча қолди. У худди ўғрилиқ қилиб қўлга тушган кишидек эсанкирарди. Вазира қўлдан йўқотган кишини тасодифан учратиб қолгандек у томонга қувонч билан кўзлари яшнаб кела бошлади.

-Вой, қайларда юрибсиз! - деди Вазира кўришгани қўл узатаркан. - Лугумбекка икки марта бориб тополмадим-а! Шунаям бўладими!"

Вазиранинг ана шу мурожаатининг ўзида унинг ишқ тўла қалиби, йигитни соғиниб, ўртаниб, сар-сари излаганлари, унинг ишқи юрагини мудом ўртаб, қуйдириб тургани, бу ишқ, бу савдо уни бир умр тарқ этолмаслиги шундоққина акс этиб турмаётгани? У аввалига Азизхоннинг қайққа кетаётганини суриштирарди. Узоқроққа отланган бўлса, "тайёр машинада олиб бориб қўйишини айтади. Йигит унамагач, "шофёрга нимадир деб" "Тез ёрдам" машинасини жўнатиб юборади. Йигит олдида қайтаркан:

"Пилёда кетамиз. Сменам тугади. Энди кечгача бирга бўламиз. Хўп-а?" - дейди.

"Азамат қайрағочлар соя ташлаган катта йўл четидан икковчи жимгина кета бошлашди". Азизхон ўзи хоҳламаган кўйи беихтиёр аёлга эргашади. Ва... Улар ўша Тўрткўлдаги, шундоқ йўл ёқасида жойлашган ўрикзор бог рўпарасига келишади.

...Ўн гектарча келадиган ўрикзор жимжит эди. Иолъ ўрталарида ўриклар териб олингандан кейин бу жойга ҳеч ким келмасди. Ҳозир шохлари бир-бирига туташиб кетган, сув қўйилмаганидан тагларигадаги ўтлар қовжираб қолган бу ҳилватохда энди тўрт-бешта қўй ўт қидириб бошини ердан кўтармай тентирарди...

Улар боққа қиришади. Аёл шу ерда бутуннозу қарашлиларини ишга солиб, йигитни ўзига мойил қилишга тиришади. Интилишлари сароб эканлигини билган эса, "армон ичида қолган, юрак-бағрини ўртаган тўйғулар поймол бўлган аёл ҳазон уюми устига ўзини отиб, "ётган ерида илондек" тўлғониб, бетларини ҳазонга ишқаб инграб йиғлаб бошлади...

Азизхон ўрикзордан чиқиб кетди... Кимга қандок, мен ҳар гал китобнинг худди шу жойларини ўқиганимда ҳазин, аммо беҳад хуш, ёқимли бир симфония тинлагандек бўламан. Ҳизмат юзасидан бот-бот Ҳаққулобод-Тўрткўл йўлидан ўтиб тураман. Қачон ўтмай "қайрағочлар соя ташлаган катта йўл четига" узоқ тикилиб қоламан. Ёзувчи Вазира билан Азизхонни олиб кирган ўша ўрикзор боғни ахтараман. Албатта, ҳозир бу ерда боғлар кўп. Бежабоқ севгига ғувоҳ бўлган ўша сирли бог буларнинг қайси бири экан, деб ўйлайман. Ҳозирда кексайиб қолса-да, ўз хусну малохатини йўқотмаган Вазира Ҳаққулободнинг, Ҳ Тўрткўлнинг қайсидир кўчасида, қайсидир ховлида қўймаланиб юргандек туюлаверади...

Мен ҳозир Қўйганёрда, Бош тўғонда, Қора-

дарё тепасида туриб атрофга разм соларканман, ана шулар ҳақида ўйлардим. Оқсоқол адибимиз шундай ажойиб рўмонни ёзган чорбоғни, Саид Аҳмаднинг, раҳматли Саида Зуннунованинг қадам излари бор боғни жуда-жуда кўргим келарди...

"ШУМ БОЛА". ТИЛЛА УЗУК

Кўприкнинг бошланғичида гап сотиб турган уч-тўрт чоғли йигитлардан:

-Саид Аҳмад домланинг чорбоғлари қаерда, билмайсизларми? - деб сўрадим.

Йигитлар олдиниға бир-бирларига, кейин қаминиға бошдан-оёқ талмовсираб қарашди. Булар машҳур ёзувчининг чорбоғи тугул, ўзини ҳам билмаслигини сезиб хафсалам пир бўлди...

Кўприкнинг шундоқ ёнбошида, катта йўл четига Усмон Юсуповнинг биёсти қўйилган. Экилгандан бери буталанмаган арчалар орасида қаровсизроқ бўп қопти. Биёст ёнидан ўтган йўлак дарё ёқасига қурилган улкан ресторан ва унинг соя-салқин саҳниға олиб чиқди. Бир пайтлар игна ташласа ерга тушмайди-ган бу даргоҳдан ҳам фазз кетибди. Хувиллайди. Унинг ортида тўрт-беш хонадон иборат, олдиға дов-дарактлар экилган бино... афтидан чойхона.

Шу атрофда юрган ўрта бўйли, миқтидан келган, қорамғиз юзлари қулиб турган йигитга халиги саволини берди. Йигит ўрнида таппа-тахт тўхтади.

-Э, асسالомалайкум! - дея қўл узатди у. - Сиз Тошкентданми, Саид Аҳмад домлани танийсизми? Гаплашиб турасизми?

-Танийман. У кишининг муҳлисариладанман, - дедим мен. - "Қирқ беш кун" қозғога тушган чорбоғни кўрай деб...

-Э, зўр! Қалай, домла ўзлари саломатми-лар? Ҳеч буюқларга келмай кетдилар. Аммо кўрсангиз салом айтасиз. "Шум бола"дан салом" десангиз ўзлари яхши биладилар.

-Бу... Фафур Фуломнинг "Шум бола"сими? - атайин сўрадим қулиб.

-Шунақа деса ҳам бўлади! Ўзи исми Одижон. Ҳозир шу чойхонани юргизиб тураман. Илгари шопир бўлганман. Домланинг "18-18 ТНД" рақамли оқ "йигирма тўрт"лари бўларди. У ёқ-бў ёғини ўзим қуриб бериб турадим. "Шум бола" деган номни ҳам асли домла қўйганлар. Қизиқ бўлган... Бир кун, "Одижон болам, машинам юрганда гижир-гижир қилиб жа жонга тегяпти", деб қолдилар. Ишим зарил, шо-шиб турганим. Шундай бўлсам гапларини икки қилгил келмади. "Се секунда, домла-жон!" дедим. Бирдан шумлигим тутди. Амартизатор рисоғига мой суртиш ўрнига сув уриб қўя қолдим. Домла иш тез битганидан суюниб, рулга ўтирдилар. Сал юриб, тўхтаб орқага "назад" қилиб келдилар.

"Қойил болам, ўзим қўз тегмасан, устаси фаранг бўп кетибсан!" дедилар. Шундай деб Тошкентга жўнаб кетдилар. Уч кундан кейин қайтиб келдилар. Олдиларидан гараж томон шовилиб ўтиб кетатурсан: "Ҳа сан бола, машинани қанақа тўзатувдинг ўзи, перевалга борганда ана гижир-гижир қилиб қолди-ю?" деб қолдилар. Лавагим чиқиб, айбимни бўйнимга олиб қўяқолдим.

-Мой ўрнига сув сеипи қўяқолганим, уэр домлажон! - дедим.

-Чиста "шум бола"икансан-ку?! - дедилар у киши. Буни бир-иккита ҳазилкаш оғайниларим эшитиб туришганақан. Шу-шу "шум бола" да! Аммо лекин домланим "айб"ларини айтиб қўйай. Боғларини сотмасликлари керак эди. Ҳеч бўлмаса, раҳматли Саида опа номидаги боққа айлантириб қўйганларидея жа зўр иш бўларди. Инайкин, кўрсайиз айтасиз, сан ҳақингда ёзаман, деб алдаб ёзмаганлар...

-Саида опанинг узуги қаналга тушиб кетгани ҳам биласизми?

-Билганда қандок! Канали тазалаётиб аммамни ўғли Қаҳрамон топиб олган ўша узукни. Кейин аммам Тошкентга, Саида опага "шунақа-шунақа" деб хат ёзганлар...

Шу пайт ҳаёлим кўзгусидан Саид Аҳмад домла "Шоиранинг феруза олами" асаридея қаламга олинган узук воқеаси ўтди.

Ортиқали НОМЗОВ, "Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

(Давоми келгуси сонда).

СПОРТ ОЛАМИДА

МЕЗБОНЛАР МАҒЛУБИЯТИ

"Қизилқум" жамоасига меҳмон бўлган "Пахтакор"чилар 18-турдаги қолдирилган учрашувни ўтказишди. Меҳмонлар кетма-кет ҳужумлар уюштиришди. Дарвозага гол йўллаш эса 68-дақиқада насиб этди ва ана шу ягона тўпни Леонид Кошелев киритди.

Бухорода эса "Бухоро" - "Академия" жамоалари 33-тур учрашувини ўтказишди. Очигини айтганда, олий лигада илк маротаба қатнашаётганига қарамай, ушбу мавсумни муваффақиятли ўтказётган "Академия" жамоасига бу сафар ҳам омад қулиб қолди. Меҳмонда ўйнашларига қарамай, тошкентлик футболчилар бухороликлар дарвозасини икки маротаба ишгол қилишди ва 2:0 ҳисобидаги ғалаба билан ўз ҳисобларига зарур уч очкони эзиб қўйишди.

Миллий чемпионатнинг 34-тур учрашувлари эса бугун - 13 ноябрда бўлиб ўтади.

ЗАБ ЖУДАНИНГ "ХУРМАЧА" ҚИЛИҚЛАРИ

Лас-Вегас шаҳрида россиялик Константин Цзюга қарши рингга чиққан Заб Жуда бор-йўғи 2 раундгача туриб берди, холос. Афсуски, ўша кунни хатто Майк Тайсоннинг олқишлари ҳам унга далла бўлмади.

Негадир Жудадан омад юз ўтирганди. Энг қизиғи, нокаутга учрагач, америкалик боксчи тўсатдан рингдаги ўз курсисини улоқтириб юборди ва жангга ҳакамлик қилган Жей Нэйдини дўппослаб бошлади. Яхши ҳамки атрофдагилар уни тўхтатиб қолишди, йўкса, ҳақамнинг аҳволи вой эди. Шундан

сўнг, дарҳол Невада штати атлетика комиссияси раиси Марк Ратнер ўз ватандошини ўйинда тушган маблагдан унга бериладиган 885 минг доллардан маҳрум этди ва штат прокуроридан Жудани нисбатан тергов юритилишини сўради. Чунки, у ҳам юридик, ҳам спорт бўйича, ҳам молиявий жазо олиши лозим. 1,5 миллион долларлик чекни олиб Австралидаги уйига қайтар экан, Константин, Заб Жуда ноқўя ҳаракатлари учун молиявий ва боксдаги рейтинг бўйича жазо олиши шарт, дея фикр билдирди.

ОУЭНГА ЖАРОҲАТ ПАНД БЕРМОҚДА

Англия терма жамоасининг асосий голлари ҳамда "Ливерпуль" ҳужумчиси Майкл Оуэн учун тугаб бораётган бу галги мавсум бир оз ноқулайроқ келди. Бониси, 21 ёшли футболчи бир неча ўйинларда оёғидан жароҳат олди.

Жумладан, уяқинда охириги даволаниш курсларини қабул қилган бўлса-да, яна ўзида оғриқ сеза бошлади. Шифокорларнинг фикрича, ҳозирча Оуэнда жиддий муаммо топилаганича йўқ, лекин у даволаниш давом эттириши керак.

СОВРИНДОР БЎЛИБ ҚАЙТИШДИ

Куни кеча Қозоғистоннинг Жамбул шаҳрида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги кикбоксингчилари ўртасида бўлиб ўтган халқаро турнир мамлакатимиз спортчиларига яна омад келтирди.

Чунки, "Китик кикбоксинг" клуби аъзолари бўлмиш 4 нафар спортчиларимиз Жамбулдан совриндор бўлиб қайтишди. Мусобақаларда иштирок этган Шариф Абдулханов олтин медални қўлга киритиб, голиб деб тан олинган бўлса, Нуриддин Нуриддиновга иккинчи ўрин, Камол Шерматов билан Зариф Толиповларга учинчи ўрин насиб этди.

ЭКВАДОР ФУТБОЛЧИЛАРИ - ФИНАЛ БОСҚИЧИДА

Уругвай терма жамоаси билан кечган ўйинда дуранг натижа қайд этган эквадорликлар 2002 йили Япония ва Жанубий Кореяда ўтказиладиган футбол бўйича жаҳон чемпионатиға йўлланма олдилар.

Ўз тарихларида биринчи бор чемпионатнинг финал босқичларида иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлган Эквадор халқи ўша кунни бундай муваффақиятнинг байрамона тарзда нишонлашди. Аммо, мамлакат футболли фанатига айланган кишиларнинг ақсариёти кўп миқдорда спиртли ичимлик истеъмол қилганликларини боис, кўчаларда йўл-транспорт ҳодисалари юз бериб, 4 киши ҳалок бўлиб, 70 нафар фуқаро эса турли даражада жароҳат олди.

БАДЖО ТАЪТИЛГА ЧИҚДИ

Италиянинг "Брешиа" клуби шифокорлари ўз ҳужумчилари ҳамда мамлакат терма жамоаси ўйинчиси Роберто Баджо 2 ойга қадар футбол майдонида тўп сурмаслигини маълум қилишди.

Боиси, "Брешиа"нинг "Венеция" жамоаси устидан 3:2 ҳисобида ғалаба қозongan ўйинда Баджо жароҳат олган эди. Ҳозирда ўша нарсга унга панд бераётган экан.

Ақбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ўзбекистон Қишлоқ ҳўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази жамоаси марказ бош директорининг биринчи ўринбосари Муҳаммад Тўшболатевга пафари бузуқворчи тожиали отанинг вафоти муносабати билан чўқур ҳамдардлик билдиради.

Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги жамоаси вазирлик кадрлар ва ўқув юртлари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Мирворис Турсуновга волидаи муҳтарамаси ХАБИБА АЙНинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Бош муҳаррир ўткир РАҲМАТ

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ:

Саид АҲМАД, Тўрол ХОЛПОЕВ, Азизжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Искандар ҚАЛАНДАРОВ, Эркил ЗИЛ-РИЕВ, Исромон НАЖМИДДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжан МАМАЖОНОВ, Сунат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Озод ШАРОФИДДИНОВ, Фафур ШЕРМУХАММАД (масъул қотиб), Шахмуддин ЭСОНБЕКОВ

МУАССИСЛАР:

Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, "Ўздонмаҳсулот" корпорацияси, "Ўзмева-сабзавотузумсанот-холдинг" компанияси, "Ўзпахтасаноат", "Ўзбек ипағи", Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмалари, Агротехноат мажмуи ходимлари қасаба уюшмаси Марказий Қўмитаси

Телефонлар:

Қабулхона - 133-09-93 (факс) 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари - 133-16-27, 133-44-43, котибият - 136-56-26. Ижодий гуруҳлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар - 136-56-30

ВИЛОЯТ МУҲБИРЛАРИ:

Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-512-17; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган - 8-369-43-311-81; Фарғона - 8-373-61-221-97; Самарқанд - 8-366-233-00-52; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-225-41-73; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-640-80; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

МАНЗИЛИМИЗ:

700083, ТОШКЕНТ, МАТЕВУТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32. Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси

босмаҳонасида босилди. Манзили: «Буюк Тўрон» кўчаси, 41-уй.

Газетамиздан мақолалар кўчириб босилганда

«Қишлоқ ҳаёти»дан олинди деб кўрсатилсин. Навбатчи: К.АЛИОХУНОВ